

ביאור בדרך אפשר

1 אמרו חכמינו ז"ל במשנה בפרקי אבות:
 2 **חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שְׁנַתֵּן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה** היא התורה כו'
 3 **שְׁנַאֲמַר¹** במשלי, הקדוש-ברוך-הוא אומר לבני ישראל **כִּי לֶקַח טוֹב**
 4 **נִתְּמִי לָכֶם תּוֹרַתִי גו'²** הרי שהתורה היא דבר טוב שניתן לבני ישראל.
 5 **וְיֵשׁ גּוֹרְסִין (בְּמַחְזוֹר וּיְטָרִי**
 6 **וְעוֹד³) שְׁנַתֵּן לָהֶם** לבני ישראל
 7 **כְּלֵי חֲמֻדָּה** התורה שהיא כלי שבו
 8 **נִבְרָא הָעוֹלָם. וְגַם כְּאֲשֶׁר אֵין**
 9 **גּוֹרְסִין הַתְּבוֹת הַמִּילִים "שְׁבו**
 10 **נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּגֵרְסַת**
 11 **אֲדְמוּ"ר הִזְקֵן בְּסִדּוּרוֹ כו** באו
 12 **פְּרָקִי אֲבוֹת, לֵאל תוֹסֵפֵת מִילִים אֵלו),**
 13 **הָרִי פְרוּשׁ דְּבָרֵי הַמִּשְׁנָה**
 14 **שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרְאת כְּלֵי חֲמֻדָּה**
 15 **("כְּלֵי" דִּיקָא הַמִּשְׁנָה מִדִּיקָא**
 16 **וּקְרֹאת לַתּוֹרָה 'כְּלֵי חֲמֻדָּה' וְלֹא**
 17 **'חֲמֻדָּה' סַתָּם) הוּא, שְׁבָה**
 18 **בַּמַּעֲשֵׂוֹת הַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם,**
 19 **כְּפִרוּשׁ רַש"י שֶׁהַתּוֹרָה כְּלֵי**
 20 **גְּדוּל וְחֵשׁוֹב הוּא שְׁבו נִבְרָא**
 21 **הָעוֹלָם, שְׁנַאֲמַר⁴** במשלי, התורה
 22 **אוֹמֵרֵת וְאֵהִיא אֲצֵלוֹ** הייתי אצל
 23 **הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמוֹן, אָמְרָה**
 24 **תּוֹרָה אֲנִי הֵייתִי כְּלֵי אוֹמְנֹתוֹ**
 25 **כו'⁵** של הקדוש-ברוך-הוא בבריאת
 26 **הָעוֹלָם, כִּשֶׁם שֶׁהַבְּנָי מְבִיט בַּתְּכִיִּת**
 27 **וְתוֹרִים הַבְּנִייה וּבוֹנֵה, כֵּן הַקְּדוֹשׁ-**
 28 **בְּרוּךְ-הוּא הַסְּתַלַּח בַּתּוֹרָה וּבִנְהָ אֵת**
 29 **הָעוֹלָם. וְעַל זֶה מְבִיא בַּמִּשְׁנָה**
 30 **בְּפָרְקֵי אֲבוֹת רָאִיָה מִמָּה שְׁכַתּוֹב**
 31 **כִּי לֶקַח טוֹב גו', כְּפִירוּשׁ רַבִּי**
 32 **עֹבַדְיָה מִבְּרֵטְנוֹרָא עַל הַמִּשְׁנָה,**
 33 **"שְׁטוֹב" קָאֵי מְכוּון עַל מַעֲשֵׂה**
 34 **בְּרָאשִׁית, שְׁנַאֲמַר בּו'⁶** במעשה
 35 **הַבְּרִיאָה וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי טוֹב,**
 36 **וְ"לֶקַח" קָאֵי מְכוּון עַל**
 37 **הַתּוֹרָה, שְׁנַאֲמַר כֵּה⁷** בשירת
 38 **הַאֲזִינוּ כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר**
 39 **יַעֲרֹף לִשׁוֹן הַרְעַפְתָּ שֶׁפֶע כְּמָטָר**
 40 **לִקְחִי. וְזֶהוּ הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי דְּבַרְבִּי**
 41 **הַמִּשְׁנָה שֶׁהַתּוֹרָה (שְׁכַמּוֹר נִקְרְאת**

ביאור בדרך אפשר

42 **"לֶקַח") הִיא כְּלֵי חֲמֻדָּה (כְּלֵי אוֹמְנֹתוֹ** של הקדוש-ברוך-הוא)
 43 **שְׁבו נִבְרָא הָעוֹלָם ("טוֹב"). וְצָרִיף לְהַבִּין, מַהוּ שְׁכַתּוֹב**
 44 **הַתּוֹרָה אִיזָה שְׁכַתּוֹב הוּא לַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלֵי חֲמֻדָּה כְּלֵי הַאֲוִמְנוֹת שְׁבו**
 45 **נִבְרָא הָעוֹלָם, הָרִי עַקֵּר מַעֲלַת הַתּוֹרָה** הוא הרבה יותר מזה
 46 **שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שֶׁעֲשׂוּעֵי הַמְּלָךְ**
 47 **הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא**

בס"ד. יום ב' דחג השבועות,
ה'תשכ"ו
(הנחה בלתי מוגה)

48 **שְׁמִשְׁתַּעֲשַׁע** ומתענג כֵּה, כְּמוֹ
 49 **שְׁכַתּוֹב⁸** במשלי שהתורה אומרת
 50 **וְאֵהִיא אֲצֵלוֹ** אצל הקדוש-ברוך-
 51 **הוּא גו' שֶׁעֲשׂוּעִים גו' (וְאֵהִיא**
 52 **אֲצֵלוֹ אָמוֹן, וְאֵהִיא שֶׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם,**
 53 **מִשְׁחַקֵּת לִפְנֵינוּ בְּכָל עַתָּה), "אֲצֵלוֹ"**
 54 **דִּיקָא, הַכְּתוּב מִדִּיק וְאוֹמֵר "אֲצֵלוֹ"**
 55 **לוֹמֵר שֶׁהַתּוֹרָה הִיא 'שֶׁעֲשׂוּעִים' דּוֹקָא**
 56 **אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא אֲצֵל בְּנֵי**
 57 **הָאָדָם כִּי אֱלֹקִים דּוֹקָא הַבִּין**
 58 **דְּרַכָּה שֶׁל הַתּוֹרָה כּו', אָבֵל**
 59 **וְנִעְלָמָה⁹ מֵעֵין כָּל חַי¹⁰** העומק
 60 **שֶׁל הַתּוֹרָה נִעְלַם מֵעֵינֵי הַנְּבִרָאִים.**
 61 **וְלָמָּה מְשַׁבְּחִים אוֹתָהּ אֵת**
 62 **הַתּוֹרָה הַנְּעֻלִית כֹּל כֵּךְ שֶׁהִיא**
 63 **'שֶׁעֲשׂוּעֵי' שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא**
 64 **בַּעֲצוֹן בְּעֵנָן ד"כְּלֵי חֲמֻדָּה**
 65 **שְׁבו נִבְרָא הָעוֹלָם, וְלֹא**
 66 **בְּעֵנָן הַעֲקָרִי שְׁבָה שֶׁהִיא**
 67 **לְמַעַלְהָ מִהָעוֹלָם לְגַמְרֵי וְאֵפִילוֹ**
 68 **נִעְלַמְתָּ מִהַנְּבִרָאִים?**

69 **וּבִיּוֹתֵר יוֹקֶשֶׁה** השאלה מדוע
 70 **מִשְׁבַּחִים אֵת הַתּוֹרָה בַּכֵּךְ שֶׁהִיא 'כְּלֵי**
 71 **חֲמֻדָּה' לְבִרְיַת הָעוֹלָם וְלֹא בַּכֵּךְ שֶׁהִיא**
 72 **'שֶׁעֲשׂוּעִים' לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא**
 73 **מִתְחַזְּקֵת יוֹתֵר עַל-פִּי הַמְּבַאֵר**
 74 **בְּ'דְבָרֵי-אֱלֹקִים-חַיִּים'¹¹** תורת
 75 **הַחֲסִידוֹת כְּפִירוּשׁ הַכְּתוּב וְאֵהִיא**
 76 **אֲצֵלוֹ אָמוֹן גו', שְׁכַתּוֹב דָּוִד**
 77 **הַמֶּלֶךְ קָרָא דְבָרֵי תּוֹרָה בְּשֵׁם**

(1 משלי ד, ב. 2) אבות פ"ג מ"ד. 3) ראה "שינויי נוסחאות" למשניות כאן. וש"נ. וכ"ה בפירושו המשניות להרמב"ם.
 (4 משלי ח, ל. 5) ב"ר פ"א, א. 6) בראשית א, י. יב. יח. כא. כה. 7) האזינו לב, ב. 8) ע"פ איוב כח, כג. 9) ע"פ איוב שם, כא. 10) תניא קו"א קסא, א. הובא ונתבאר בסהמ"צ להצ"צ מצות משא הארון בכתף פ"ב (דרמ"צ מא, ב). 11) קו"א שם קס, א ואילך. הובא ונתבאר בסהמ"צ להצ"צ שם (מא, א ואילך). המשך תער"ב ח"א פקע"א ואילך. ועוד.